

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Prijímateľ:	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Názov projektu:	Inovujeme a vzdelávame pre prax
Kód ITMS projektu:	312011Z527
Názov pedagogického klubu:	14b Klub učiteľov FG
Dátum stretnutia pedagogického klubu	8.03.2022
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Dana Janečková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://iavpp.spsbj.sk

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Krátka anotácia:

Témou nášho stretnutia bola banková sústava na Slovensku a postavenie bánk vo finančnom systéme v našej republike . Hľadali sme odpovede na nasledujúce otázky:

- Čo tvorí bankovú sústavu na Slovensku?
- Na akom stupni rozvoja je banková sústava u nás ?
- Aký je význam bánk v trhovej ekonomike?

Kľúčové slová:

- banky
- banková sústava
- dvojstupňová banková sústava
- orgány NBS

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

Téma stretnutia: Banková sústava

Rámcový program stretnutia: Rozdelenie bankovej sústavy na Slovensku

Otvorenie porady

1. V úvode stretnutia sa členovia pedagogického klubu oboznámili s metódami a formami práce s odborným textom a začali aktívne diskutovať o bankovej sústave na Slovensku. Členovia pedagogického klubu živo diskutovali na modelové príklady zo života a poukazovali na komerčné banky a systém na Slovensku.
2. Témou ďalšej diskusie členov pedagogického klubu bolo odpovedať na otázky:

Bankový systém a banková sústava?

Banková sústava predstavuje systém, ktorý vytvárajú banky pôsobiace v hospodárstve. Banková sústava môže byť na rôznom stupni rozvoja. Najčastejšie býva dvojstupňová (duálna). Prvý stupeň tvorí centrálna banka (emisná, cedul'ová, ústredná). Táto banka zohráva úlohu makroekonomického centra. Jej úlohou je zabezpečenie stability meny, čo sa premieta aj do jej funkcie. Druhý stupeň tvoria ostatné banky – komerčné. Činnosť týchto bánk má väčšinou obchodnopodnikateľský charakter s cieľom dosahovania zisku. Hlavnou úlohou týchto bánk je sprostredkovanie pohybu dočasne uvoľneného kapitálu od tých subjektov, kde sa uvoľnil, k tým, ktoré predstavujú dopyt po ňom.

Aká je dvojstupňová banková sústava?

Banková sústava SR je dvojstupňová. Prvý stupeň tvorí NBS – centrálna banka, ktorej činnosť upravuje zákon 566/1992 Z.z. o NBS. Druhý stupeň tvoria ostatné banky – komerčné banky, ktorých činnosť upravuje zákon č. 62/1996 Z.z. o bankách.

Vzťahy medzi centrálnou bankou a celou skupinou obchodných bánk sú :

- všeobecne platné vzťahy. (stanovenie výšky povinných minimálnych rezerv)
- individuálne vzťahy (žiadosť obchodnej banky o refinančný úver a jeho čerpanie)

Vzťahy medzi obchodnými bankami je veľa, rôznych druhov (od vzájomného vedenia účtov až po výmenu informácií, prípadne vytvorenie spoločnej banky).

Orgány národnej banky Slovenska

Úlohy , právne postavenie a char. NBS

Vzhľadom na zložitosť bankovej sústavy, ktorá je významnou súčasťou ekonomiky štátu, musí

mať stanovené pravidlá aj zodpovedajúcimi právnymi predpismi.

NBS sa zriadila zákonom č.566 / 1992 Z.z. ako emisná banka SR. Je právnickou osobou so sídlom v Bratislave , nezapisuje sa však do obchodného registra. Pri vydaní všeobecne záväzných právnych predpisov na postavenie ako ministerstva a iné orgány štátnej správy. V majetkovo právnych vzťahoch pri nakladaní vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. Hlavnou úlohou NBS je zabezpečenie stability meny. Za tým účelom NBS :

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi peňažný obeh, koordinuje platobný styk a zúčtovanie bánk a stará sa o ich plynulosť a ich hospodárnosť,
- vykonáva dozor nad vykonávaním bankových činností v rozsahu upravenom zákonom a stará sa o bezpečné fungovanie a účelný rozvoj bankového systému. - vykonáva aj ďalšie činnosti vymedzené zákonom (napríklad – zastupuje SR v medzinárodných menových inštitúciách na svetovom peňažnom trhu.

Zákon o NBS vymedzuje jej vzťah k vláde na jednej strane hovorí o nezávislosti činnosti NBS od pokynov vlády, na druhej strane o podpore hospodárskej politiky vlády NBS.

NBS je nositeľkou menovej politiky a na jej realizáciu používa príslušné menové nástroje, ktoré sú uvedené v zákone.

Ako priame nástroje sa uvádzajú minimálne úrokové sadzby z vkladov, maximálne úrokové sadzby z úverov a maximálny rozsah poskytovaných úverov. Ďalej sa uvádzajú pravidlá likvidity, kapitálového vybavenia a ďalšie pravidlá obozretného podnikania bánk.

NBS môže požadovať aj uloženie určitej časti zdrojov obchodných bánk – tzv. povinné minimálne rezervy na bezúročnom účte a ich výšku môže s cieľmi menovej politiky aktuálne meniť.

NBS vedie účty bánk a prijíma ich vklady. Od týchto bánk môže nakupovať alebo im predávať zmenky, štátne dlhopisy alebo iné C.P. Môže im poskytnúť úver zabezpečený c.p. najviac však na dobu 6 mesiacov, výnimočne na zabezpečenie likvidity bánk aj krátkodobý úver.

Nakoľko NBS je nie len bankou bánk, ale aj bankou štátu, vykonáva určité činnosti pre štátny rozpočet. Vedie príjmové a výdavkové účty štátneho rozpočtu, štátnych finančných aktív a pasív a štátnych účelových fondov.

V prípade potreby, na základe rozhodnutia Bankovej rady môže poskytnúť krátkodobý úver nákupom štátnych pokladničných poukážok na pokrytie krátkodobého deficitu štátneho rozpočtu.

Orgány NBS sú :

- Banková rada NBS – je to najvyšší riadiaci orgán a jej členmi sú : guvernér, 2 viceguvernéri, 3

vrchný riaditelia a 3 ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernérov odvoláva a vymenúva prezident republiky na návrh vlády po schválení národnou radou. Vrchných riaditeľov a ostatných 3 členov vymenúva a odvoláva vláda SR na návrh guvernéra.

Určuje menovú politiku a nástroje na jej uskutočnenie a rozhoduje o menových opatreniach.

- Direktórium NBS je výkonným orgánom NBS tj. zodpovedá za výkon rozhodnutý bankovou radou, členenie : Viceguvernér poverený guvernérom a vrchní riaditelia NBS. Direktórium pripravuje zasadania bankovej rady, vykonáva jej rozhodnutia a spravuje NBS.

Na pokrytie deficitu štátneho rozpočtu dáva NBS do predaj štátne dlhopisy. Po dohode MFSR môže na základe tohoto poverenia vykonávať aj ďalšie činnosti spojené s ich správou, splácaním, prevodmi, výplatom úroku, a iné. Na usmernenie peňažného trhu môže NBS vydávať, kupovať a predávať obchodovateľné c.p.

NBS má právomoc aj v oblasti devízového hospodárenia. Vyhlasuje kurz v Sk k iným menám. Určuje cenu zlata v bankových operáciách NBS. Má v úschove a spravuje menové rezervy v zlata a v devízových prostriedkov a disponuje s nimi, obchoduje so zlatom a ostatnými devízovými hodnotami a vykonáva všetky bankových obchodov s tuzemskými a zahraničnými bankami, určuje podmienky pre usmerňovanie platobnej bilancie, určuje podmienky pre obchod so zlatom a ost. devízovými hodnotami a vydáva c.p. na cudziu menu.

Predkladá návrhy zákonov z oblasti meny a peňažného obehu, devízového hospodárenia bankovníctva, riadi hotovostný peňažný obeh, koordinuje rozvoj bankového informačného systému, je oprávnená vykonávať investičnú a obchodnú činnosť v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie jej činnosti.

Povoľuje činnosť bánk a vykonáva dohľad, vymedzuje rámec ich činnosti určitými opatreniami a predpismi a v prípade ich neplnenia stanovuje pokuty a sankcie.

Obchodná banka, právne postavenie, miesto a úloha obchodných bánk v ekonomike SR

Na zmenenú situáciu v bankovej sústave reaguje prijatá novela zákona o bankách, uverejnená zberka zákonom 6.marca 1996 pod č. 62 / 1996, ktorá vystúpila do platnosti od 01.03. 1996.

Podľa tohto zákona sa bankami rozumejú právnické osoby so sídlom v SR založené ako akciová spoločnosť alebo štátny peňažný ústav, ktorý prijíma vklady a poskytuje úvery a ktorý má povolenie na založenie banky a povolenie na výkon bankových činností. Okrem týchto činností môže povoliť aj vykonávanie nasledovných činností :

- investovanie do c.p.

Aktivita pre žiakov:

Krátky kvíz o bankovej sústave.

Banková sústava

1. Čo tvoria všetky banky na území jedného štátu

- A Centrálnu banku
B Finančný trh
C Bankovú sústavu

2. Centrálnou bankou tohto zoskupenia je...

- A Komerčná banka
B Európska centrálna banka
C Národná banka Slovenska

3. ECB svoju činnosť začala

- A 1. januára 1999
B 18. júla 2010
C 5. mája 1973

4. Čo tvorí druhý stupeň bankovej sústavy

- A Obchodné banky (komerčné)
B Finančný trh
C Národná banka Slovenska

5. Medzi obchodné banky nepatrí

- A špecializované
B univerzálne
C praktické

6. Skratka Národnej banky Slovenska je:

- A NBS
B NSB
C NBA

7. Banková sústava je súčasťou...

- A univerzálneho trhu
B bankového trhu

C finančného trhu

8. Bankou prvého stupňa je...

A Európska banka

B Komerčná banka

C Centrálna banka - Národná banka Slovenska

9. Kedy sa začala Banková sústava SR

A 1. marca 1993

B 1. januára 1993

C 1. novembra 1993

Správne riešenia overíme spoločne so žiakmi

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

1. Odporúčame, aby sa členovia klubu, ktorí sa v rámci tejto témy vzdelávali, podelili so svojimi skúsenosťami s ostatnými členmi.
2. Pri tvorbe aktivít v rámci vyučovania vychádzajúcich z kladenia otázok, by učitelia mali brať na vedomie potrebu tvorby otázky:
  - s dôrazom na aktívne zapojenie študentov,
  - s dôrazom na kritické myslenie,
  - so zameraním sa na vyššie úrovne učenia.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Dana Janečková
Dátum	9.03.2022
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
Dátum	9.03.2022
Podpis	

Príloha 1: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu